

emanciparea creștinilor de sub jugul papal, a priusă iuterădecin și s'a lătită atât de repede.

Învățatura lui Luther și a conșoților sei Calvin și Melancton, deschisă ochii apusenilor, rupseră cătușele, ce țineau cultura națională și străbătu ca fulgerul mai întâiu în Germania apoi în țerile învecinate.

Din momentul acestei desbinări în sinul bisericeii apusene, ortodocsia resaritenă deveni mai tolerată și mai considerată, pentrucă lupta religioară prin acésta s'a mutat pe altă teren, carea între papisti și protestanți se continuă și până astădi de-și nu cu atăta înverșunare.

Biserica noastră română ortodoxă ca cea mai de aprópe vecină acestorú dóné confessiuni apusene, fără a da ea ansă la rivalități ori la neînțelegeri, a avutú în trecutú parte de necazuri și cu una și cu alta. Pe timpul lui Petru și Asanú — papa Romei cu meșteșugirile sale își punea tótă silința a ne atrage pe partea sa, érá mai târđiú principii transilvani Apafy și Rákoczy cu tária se sileau a ne calvinisa, până-când succésă apusenilor a smulge dintre noi o parte considerabilă de frați, cari și până în ziua de astădi aderéză la principiile bisericeii apusene dară în formă se silescú a se arăta ca orientali.

Astădi, când spiritulú timpului a mai calmatú fanatismulú religioariú, când se propagă toleranța și iubirea cătră deaprópele, confesiunile apusene nu tindú cu atăta rívnă la producerea proselitismulú, ceea-ce bucurosú o ascriemú în favórea bisericeii protestante, carea a fost în stare prin resoluțiunea credincioșilorú ei a pune stavilă atotputernicieii papali. Și cu deosebire noi romaniú gr. or. din Ungaria în timpulú mai próspetu avemú se fimú chiar recunoscători protestanțilorú, cari apărându-se pre sine, și pre noi ne-au feritú de multe neplăceri în cele bisericesci; așa de es. art. de lege LIII. din 1864 (XX din 1848) despre reciprocitatea confessiunilorú religioare, revocarea aceluí ucasú ministerialú, prin carele ni se impunea serbarea dılei Stului (?) Stefanú regelú Ungariei, — pe lângă stăruințele Archiereilorú nostri, în mare parte lorú avemú a le mulțami. — De curundú s'a începutú între dênșii o viaă interesare pentru fondurile religioari și pretindú, ca acele să se impartă proporționatú între tóte confessiunile din țéră. Cine scie ce are se mai resară și de aci precum și din alte mișcări ale lorú; la tótă întemplantarea reformatiunea pentru noi romaniú de astădi nu póte fi stricaciósă, ba în unile privințe ea ni este și spre folosú și deci ne bucurámú că în sinulú ei se petrecu o serbătóre atátú de mărétă și cu atăta demnitate!

G.

Biserica română în prima jumătate a secolului.

(Estrasú din Biografia prea sântitului Dionisie Romano episcopulú de Buzú, Ep. Melchisedec.)

Spre a putea mai bine cunósce și aprecia pe repositulú episcopú Dionisie, trebuie să aruncăm mai întâiu o privire generală asupra stărei intelectuale a clerulú románú, de la începutulú véculú presentú și până în dıilele nóstre.

Biserica română din Moldova și din Muntenia, în jumătatea întâia a véculú presentú, a avutú în fruntea sa mai multe persóne distinse prin învățatura și capacitatea lorú, prin cuvioșia și zelulú lorú pentru cultură și pentru răspândirea ei în clerú și în poporú. Astfelú au fost:

A) În Moldova

1. Mitropolitulú Veniamin Costachi, care a îmbogățitú literatura bisericescă cu o mulțime de cărți, traduse de elú și de alții, din limba grécă, parte tipărite, parte păstrate până astădi în manuscrise, depuse în biblioteca Seminariulú de la Socola și Seminariulú de Huși. Elú a împodobitú cultulú divinú; cu esemplulú și cu autoritatea sa, a manținutú disciplina în clerú; a înființatú celú d'întăiu Seminaríu pentru educațiunea clerulú, în anulú 1804, în monastirea Socola, de lângă Iași, din care au eșitú mulți preoți mai buní și profesori; a sprijinitú și emulatú cultura și școla națională.

2. Protopopolulú Leon Asaki, tatălú rennumitulú eruditú George Asaki. De la dênșulú ne-a rămasú o carte, tradusă de elú din limba francesă, tipărită în tipografia Metropoliei, în anulú 1831 și intitulată „Bordeiulú indienescú”, care coprinde o importantă descriere a Índiei.

3. Archimandritulú Isaia Giușcă, numitú almintrelea Socoleanulú, după m-rea Socola, unde a fostú egumenú; bărbatú inteligentú, cu o bună dosă de cunoscinți, elevú alú seminariulú Socola, de unú caracterú solidú și gravú, sfetnicú de aprópe alú Mitropolitulú Veniaminú, duhovnicú stimatú alú Domnului Mihael Sturza. Ajungendú egumenú alú m-rei Socola, unde era Seminariulú, a îngrijitú de acestú institutú cu mare devotamentú în privința îndestulării trebuințelorú materiale ale acestuí institutú și a disciplinei interne. Predicele ținute de dênșulú la diferitele ocațiuni, s'au perdutú cu mórtea lui, întemplantă la anulú 1841.

4. Archimandritulú Sofronie, ierochirixulú saú predicatorulú Metropoliei, bărbatú învățatú în școla grécă de la insula Chio, predicatorú talentosú, egumenú la m-rea Cetățnea, de lângă Iași și apoi la Socola, după mórtea archimandritulú Isaia. Elú ne-a lăsatú o mulțime de predici, parte compuse și rostite de dênșulú la diferitele ocațiuni, parte traduse din cei mai renumiți predicatori greci, francesi și italieni, care însă stau până astădi uitate în arhivele Metropoliei, și m-rei Neamțului. Am avutú ocaziune a le vedea o dată, ele erau aranjate și despărțite în mai multe volume, de însuși autorulú și cu o mică schiță de biografia sa făcută de elú însuși.

5. Dascălulú din m-rea Neamțului Gerontie și Grigorie, carele acestú din urmă s'a înălțatú apoi la Metropolia Ungro Vlachei. Acesti prietini, despăr-

țiți numai prin mărtea unuia dintrînsii (Gerontie ¹⁾ în liniscea monastirei a tradusă mai multe cărți bisericesci din limba elenă, care mai pe urmă s'aă și tipărită în tipografia Metropoliei din Bucuresci, sub metropolitul Grigorie.

După retragerea metropolitului Veniaminū din scaunū (1841), opera culturii clerului o a continuatū în Moldova cu bunū succesū.

6. Archimandritulū Germanū Vida, de origine transilvană, dascălu de limbele elenă și latină, directorū alū tipografiei Metropoliei din Iași, unde a edatū mai multe cărți. Păstrătoriuul cronicei Românilorū, compusă de Sincăi, carea, cumpertă dela dēnsulū de Domnitoriuul Grigorie Ghica, fu tipărită în Iași, în anulū 1853. German în urmă a fostū profesorū de limbele latină și elenă în Seminariulū de la Socola, unde a și muritū, pe la anulū 1852, lăsând prin testamentulū său Seminariulū, între alte legături, și unū fondū bănescū perpetuū, pentru tipărirea cărților de învățamentū Seminariulū.

7. Archimandritulū — în urmă archiereulū Filaretū Scribanū. După ce săvērșise cursurile Academiei Michaelene din Iași și ajunsese acolo profesorū, metropolitulū Veniaminū (1838) l'a trimisū cu cheltuiela sa, spre a urma cursurile teologice în Academia teologică din Chievū, în Rusia. După înturnarea sa de acolo, în anulū 1842, fu numitū Rectorū alū Seminariulū din Socola, pe care l'a administratū în curgere de 20 ani. Elū a datū unū avētū nouū culturii preoțesci în Moldova. Protegiatū de o persoană însemnată, română din Basarabia, Alexandru Sturza, vērū primarū alū Domnitoriuulū Michailū Sturza, bărbatū renumitū mai alesū în orientulū ortodoxū, pentru învățatura, pietatea și devotamentulū lūi pentru biserica ortodoxa, precum și prin o mulțime de scrieri în diferite limbi, de coprire mai multă teologică, Filaretū nu o dată a fostū ajutatū de acestū bărbatū, și silințele sale pentru cultura clerului și prosperarea Seminariulū, prin întervenirea sa la vērulū său Domnitoriuulū Sturza. Acestū Domnitoriuū, sub influința vērulū său din Basarabia, a primitū însuși epitropia Seminariulū și ș'a luatū și pe acela ca colegū. Cu această protecțiune, Filaretū a organizatū bine Seminariulū, i-a sporitū clasele la 7, i-a îmbogățitū programulū cu științe filosofice și teologice, a sporitū averea m-rei Socola, din care se întreținea Seminariulū, prin o bună și consciințioasă administrațiune, a trimisū mai mulți tineri seminaristi să-și deplinescă cunoscințele prin școlele dela Atena, Chalki (lângă Constantinopolū) și în Rusia, cari la rēndulū lorū, întorcēndu-se, aū fostū numiți profesori pe la Seminariū. A înființatū școle numite „Catichetice“ pe la tōte reședințele șințiale, spre pregătirea elevilorū pentru Seminariū.

Sub Grigorie Ghica a stărunitū a se face o lege nouă pentru instrucțiunea clerului, prin care s'aū înființatū Seminariū și pe la celelalte eparchii și s'aū

opritū pentru totdeauna a se chirotoni în treptele bisericesci alte persoane, afară de cei ce vorū fi săvârșitū cursurile Seminariiale. A tradusū, prelucratū și publicatū în romănesce mai multe manuale de învățamentulū teologiei. A lāsātū unū mare numerū de predici, compuse și rostite de dēnsulū la ocaziuni, precum și unū bogatū materialū pentru istoria bisericei Române, care tōte, împreună cu o bună colecțiune de cărți în diferite limbi, s'aū depusū după mărtea lūi în biblioteca Seminariulū Socolei ⁽¹⁾. Ostenelele lūi Filaretū pentru cultura și desvoltarea clerului, aū deșteptatū multă consciința datoriilorū morale în mulți dintre membrii clerului. De aceea clerulū Moldovei a fostū multū mai rezervatū în agitațiunile politice și sociale, ce frământaū pe atunci țera, de și la trebuința n'a lipsitū a da dovedī de simțulū său patrioticū și naționalū ²⁾.

8. După retragerea lūi Filaretū, dela conducerea Seminariulū, pe la 1862, i-a urmatū archimandritulū — și în urmă archiereulū Neofitū Scribanū, — unū bărbatū cu destulă vigōre și rīvună pentru cultură. Elū de asemenea făcuse cursurile de învățatură la Academia Michailenă din Iași, unde învăța fiind deja în vērștă matură și preotū la monastirea Sanțilorū Trei Ierarchi din Iași; apoi a continuatū în colegiulū din Bucuresci sub Murgul, cu care să dusesse acolo de la Iași. Intorcēndu-se în Moldova, elū fu apoi numitū profesorū la școla primară din Fălticeni, profesorū de limba elenă, la școla din monastirea Neamțului înființată acolo de starețulū Neonilū, pentru câțiva călugări, cari doreaū se învețe acea limbă. După încetarea acelei școle, fu permutatū la Seminariulū din Socola, ca profesorū de limba elenă și de istoria universală. Apoi fu numitū Rectorū alū Seminariulū. De acolo fu permutatū de Domnitoriuulū Cuza la Argeșū, ca locotoninte alū Episcopiei, rēmasă vacantă, după mărtea episcopului Clieniū, și peste puținū decretatū episcopū definitivū; elū însă a demisionatū din episcopatū. Măria Sa Domnitoriuulū Carol I-lū iarăși, l'a numitū locoteninte la acea episcopie, care iarăși rēmasese vacantă, și a rēmasū acolo până la începutulū anulū 1813, când s'aū ales episcopū la tōte episcopiile vacante.

Fructele ostenelelorū lūi literare sunt mai multe cărți școlare precum: gramatica limbei elene, istoria

¹⁾ Academia ar f ce unū bunū serviciū istoriei literaturii și culturii romăne. dacă arū găsi cu cale, a aduna și păstra la sine atātū predicele lūi Sofronie, de care am vorbitū mai susū, sub Nr. 4, cât și predicele lūi Filaretū Scribanū și materialulū istoricū adunatū de dēnsulū, căci almintrelea ele se potū perde.

²⁾ Protecțiunea lūi Alexandru Sturza, care s'a continuatū până la mărtea lūi (1854), pe cât a fost binefăcētore pentru Seminariū, pe atāta a fostū fatală personalū pentru Filaretū. Rivali lūi, cari nu aveaū meritele lūi sciințifice, vedeau în elū o pedicā la aspirațiunile lorū, și n'aū întâdiatū a-lū taxa de „rusū“ și uneltă a politicei rusesci și alū urmări, amărindū lūi viēta și iritandū asupra lūi opinia publică prin jurnale și foi volante, până ce elū în fine a fostū nevoitū a se retrage din Seminariū. Dar viēta lūi după aceea a fostū și mai bāntuită. Elū s'a aruncatū în politica militantă a țerei, care i-a amărītū viēta și mai tare, și l'a făcutū a-și perde totū prestigiulū său din trecutū, până ce, sub grēua povară a desilusionărei și a suferințelorū morale, a muritū în primăvera anulū 1873.

¹⁾ Gerontie și cu Grigorie, pe la 1820, aū plecatū din monastirea Neamțului, ca să se ducă la Sântulū Munte, dar pe cale, în Bulgaria, Gerontie a muritū; Grigorie atunci s'a reinturnatū în țēră și s'a stabilitū în monastirea Căldărușani, fiindū în trēptă de diaconū. După revoluția grecescă scaunulū Metropoliei rēmanēndū vacantū prin retragerea lūi Dionisie Lupulū, Grigorie fu luatū din monastire și ridicatū la Metropoliă.

Universală, predice la diferite ocaziuni, pe care elu le-a și tipărit, și alte cărți traduse de elu din franțuzesce și grecesce; are și câteva încercări de poezie¹⁾.

B) În Muntenia

Biserica română încă a avut, în acest periodu, în fruntea sa mai multe persoane culte înțelepte pioșe și rîvnitoare de slava bisericeii și cultura clerului și care au lăsatu posterității frumoșe modele de virtuți creștinesce și de fapte laudabile. Astfel a fost:

1. Metropolitulu Grigorie, pe care biserica Română cu dreptu l'arū putea numi „Celū sântū“. Ridicatu la trépta de metropolitu din retragerea sa dela monastirea Căldărușanii, Grigorie a îmbogațitu literatura bisericească cu o mulțime de cărți de predică și de coprindere teologică. Elu a ținutu clerulu în disciplină prin vieța sa plină de moralitate evangelică și de ascetismu, abnegațiune și binefacere celorlu nevoiași.

2. Episcopulu de Argeșu Ilarionu, bărbatu învătătu și iscusitu predicatoru, patriotu bunu și sfetnicu intimu alu lui Tudoru Vladimirescu, în mișcarea națională din anul 1821.

3. Arhimandritulu Eufrosin Poteca, profesor de filosofie la licenlu Sântulu Sava și în urmă egumenu la monastirea Motru, unul dintre luptătorii pentru cultura națională. Elu a lăsatu mai multe cărți traduse din grecesce, în franțuzesce și latinesce de coprindere teologică, filosofă și istoriă, de asemenea predică tipărite în Bucuresci, în anul 1826; a lăsatu și unu legatu testamentariu pentru ajutorulu tinerilor români doritori de cultură.

4. Grigorie Poenarulū, egumenulu Sântulu Ioan din Bucuresci. De la elu ne-a ramasu cea d'întăiu istoriă universală în limba română, în 4 tomuri, 4°, tradusă de densuslu din grecesce, după Anastasie Staghiritulu carele o tradusesse din franțuzesce.

Cartea acésta s'a tipăritu în Bucuresci în anii 1826—27.

5. Kesarie, episcopulu de Buzeu bărbatu înțeleptu, învătătu, neinteresatu și plinu de abnegațiune apostolică, fapte ale căroru urme suntū ne șterse până astăzi în episcopia și în eparchia Buzului.

6. Teoclitu Raduliotulu, bărbatu instruitu. De la elu ne a ramasu unu panigericu tipăritu, compusu de densuslu la mórtea metropolitulu Grigorie. Acest panigericu alu lui Teoclitu ca și celū alu Ilarion Argeșulu sunt nisece documente vii despre virtuțile marelui metropolitu Grigorie și facu onóre bisericeii române și literaturii contimporane lorū.

7. Dascălulu de cântări Macarie. Acesta și mitropolitulu Grigorie sunt comunu amândurorū țerilorū române, cari cu activitatea lorū morală și intelectuală le unise cu multu înainte de unirea lorū politică. Macarie a reformatu cântările bisericeii române și a fost celū întăiu dascălu alu cantulu nostru bisericescu modernu, atâtū în Muntenia cât și în Moldova. Elu în prefețele cărților sale de cântări

¹⁾ Neofitu în anii din urmă, cu mai multă energiă decât fratele său s'a aruncatu în politica militantă a țerei și prin demersurile sale uneori chiar violente, ș'a trasu desaprobarea mai generală și apoi a cădutu și elu în desilusiune amară, ca și fratele său. Neofitu retrasu la loculū său natalu, în târgușorul Burdujenii, în Moldova, vegeteză încă ajunsu la adânci bătrânețe și slăbiciune, în vîrstă aprópe de 80 ani.

ne-a lăsatu și nisece noțiuni istorice, fórte prețioșe pentru luptele cu străinii, ce a întimpinatu, la începutu, desvoltarea noastră națională.

Toți acesti bărbați rari s'au stinsu, înainte de finele jumătăței întâia a véculu prezentu. Lipsa lorū s'a simțitu curéndu în clerulu din Muntenia. Disciplina bisericească s'a slăbitu, exemplele cele bune au încetatū mai de totu. Lipsa de conducători inteligenți, instruiți și rîvnitori pentru desvoltarea intelectuală și morală a împedecatū în cleru tótă mișcarea culturală și literară; Seminariile, de și esistaū, însă numai câtū vegetau, lipsele de profesori luminați și devotați sciinței, fără nici o încurajare și fără nici unu interesu de prosperarea lorū, din partea celorlu în dreptu; de aceea epitetul de „seminaristu“ ajunsese sinonimu cu incaltu, necioplitu“.

În acésta stagnațiune morală, care a ținutu câte-va decimii de ani, o singură excepțiune întâlimu, unu singuru bărbatu ni se înfățiședă în clerulu românū munteanu, ca reprezentante alu culturii și ca continuatoru alu predecesorilorū săi în cultură, mai alesu alu clerulu. Acesta este:

8. Dionisie Romano, cu a căru biografă ne ocupămu acum. Elu, din tinerețele lui și până la bătrânețe, s'a învătătu pe sine și pe alții, a cultivatu literele, a îndemnatu pe toți, și mai alesu pe cleru, să învețe și să se lumineze, ca să potă înveța și a lumina și pe alții, a adusu cu sine școla pretutindenea pe unde a trăitu, a publicatu multe scrieri folositoare și îndemnătoare la cultura intelectuală. A fostu profesor și directoru de școle, egumenu de monastiri, și la urmă episcopu și la tóte aceste pozițiuni sociale a fostu predicatorulu culturii intelectuale și amiculu școlei. De aceea biografia lui cu dreptulu a interesatu pe onorabila Academiă Română și eu cu plăcere am primitu însărcinarea pusă mie de dēnsa, de a compune acésta biografă.

Biografia acésta este interesantă, fiindu-că cuprinde unu bogatu materialu pentru istoria născōndeii noastre culturii moderne și este instructivă prin deosebitele faze, când triste, când vesele, prin care s'a strecoratu vieța acestui amicu alu culturii. În ea totodată se strevedu și fazele, prin care a trecutū desvoltarea noastră națională, politică și socială în véculu prezentu.

O biserică catedrală în urbea Constanța!

În 4 Novembre a. c. s'a pusū pétra fundamentală pentru o biserică catedrală în orașulu Constanța.

Pétra fundamentală este o cruce care pórtă inscripțiunea următoare:

„IS. HS. NI. KA. În Numele Tatălu și alu Fiulu și alu Sântulu Spiritu s'a întemeiatu biserica acésta în urbea Constanța în onórea și reamintirea Sântilorū apostoli Petru și Pavel, sub Domnia Majestății sale Carol I, Regele Românilorū, sub archiepăstoria Prea Sântitulu Episcopu alu Eparchiei Dunării de josu D. D. Iosif, în timpulū Guvernulu liberalu presidatū de Domnulū I. C. Brătianu, fiindu ministru de culte D-lu P. S. Aurelian, în anulū de la născōrea mântuitorulu 1883 luna Septembrie în 4.“

Lângă acésta cruce de pétră s'a introdusu pergamentulu comemorativu, mai multe medalii, decorațiuni și monete naționale și s'au acoperitu apoi tóte cu o pétră de marmură în formă de oblongu, care pórtă inscripțiunea „Fundatū 1883.“

Cu ocașiunea punerei petrei fundamentale, d. ministru alu instrucțiunei, P. S. Aurelian, a ținutu

unul discursu, care prezentându unu interesu istoricu ilu reproducem și noi. Iată-lu :

Prea Sânte părinte și Onorabil cetățeni! Astăzi suntem chemați a pune temelii primei biserici române în vechia și clasică Constanța.

E o zi de sărbătoare, căci se pune temelii locului dumnezeesc, în care cuvântul Domnului se va auzi în limba strămoșilor nostri, și în care dreptă-credinciosul va veni să se lumineze cu lumina adevărată a sufletului, să se întărească cu tăria adevărată a credinței și să se înalțe mai pre sus de cele omenești cu conștiința.

Gubernul român, care poartă unu ochi neadormit asupra intereselor culturale ale noii provincii, nu putea să întârzie în înălțarea acestei sante case, reclamată dîlnic de noi și vechii locuitori ortodocși ai Constanței, reclamată de noua epocă de viață ce a început pe aceste maluri, de veacuri pustiite, ale Pontului.

Nu mai departe de câtu acum 30 de ani, nici, se cunosea măcar locul unde fusese Tomis, antica colonie pe care civilizațiunea helenică o plantase, cu câte-va, mi de ani mai înainte, pe acesta stîncă înaintată în mare, prin curăgioși emigranți din Milet, și pe care marele poet alu Sulmonei, nefericitul Ovidiu, o cântase în timp de 8 ani în lungile sale plîngerî, ca tristul său loc de esil. Tomis se cânta când la gurile Dnistrului, când la Kiev, când la Stein-am-Anger*) în Austria. Pe locul unde astăzi se înalță edificii frumoșe, pe țermurile însuflețite astăzi prin mișcarea corabelor și a locomotivelor, domnia pustiului și tăcerea adâncă. Câte-va șubrede colibe, risipite ici și colo, adăposteau de frigul iernei și de arșița sôrelui o populațiune miseră, trăgându o viață dură cu aromitul său calu său undița pescarului. Astăzi civilizațiunea începe a schimba și preface totul. Copila nefericită a Miletului, îngropată mai bine de cinci-spre-zece veacuri în ruinele gloriei și mării sale, începe să renască timidă și neîncredătoare la razele modernei civilizații și să vorbească de trecutul său. O colônă de marmură, o architravă, o cornișă, unu mosaicu ne vestescu ici de unu mărețu templu, colo de unu palat strălucit, mai dincolo de unu amfiteatru. Prețioșă archivă în piatră, pe care guvernul a început să o adune și să o smulgă de la destrucțiune, ne dă lămuriri interesante asupra vieții antice a orașului. Zidurile Constanței apărău o populațiune numeroșă, industrială și comerciantă; mărinarî îndrăzneți și întreprinători, cetățeni muncitori și resboinicî viteji. Sub dominațiunea romană Tomis își păstrează instituțiunile libere; ea devine capitala unei confederațiuni compusă din 5 orașe helenice: Istros, Callatis, Odessos Messembria. Metropola a lor, întrînsa se ținea adunarea celor cinci orașe; în fruntea ei se afla primul magistrat. Senatul și poporul, agoranomul ocdicos; în actele oficiale ea cu mândrie se intitula *Respublica Tomitanorum*. În timp de mai bine de patru secole Tomis este centrul de căpetenie maritim și comercial alu Moesiei de jos. În epoca bizantină, când începe a purta numele său de azi, Constanța nu e mai puțin însemnată din acest punct de vedere, și urmele lăsate de întreprinătorii genovezi sunt încă în picioare ca să vorbească de prosperitatea de care s'a bucurat orașul până la începutul secolului alu XI, cându s'a prădat și distrus de hordele barbare ale bulgari-

lor. Dară Tomis are și o pagină frumoșă în analele bisericeii creștine care cu atât mai multu trebuie desvălită într'o ocaziune ca cea de față, cu cât e vorba de începuturile creștinismului pe aceste maluri ale Pontului.

Unul din discipolii sântilor Apostoli Petru și Pavelu, patronii catedralei ce întemeiamu astăzi, st. apostolul Andronicu a propagat creștinismul chiar prin locurile acestea.

Tomis este celebră și prin martiriile sêi care și au versat sângele pentru credința Domnului nostru Isus Christos. Ea servia de scaun episcopal alu întregii provincii Scitia mică și, până la jumătatea secolului alu VI, cunoscem chiar 12 episcopi ce au păstorit în acestu scaun. Așa vedem în primul conciliu generalu de la Constantinopole pe episcopul din Tomis, Gerontie; în conciliul tot de aci din 440 și cel din Calcedonia de la 451, pe episcopul Alecșandru; la conciliul de la Ephes (431) pe Timoteu; în timpul împăratului Dioclețian păstoria în Tomis Evanghelie; în timpul st. Ion Chrisostom (393) Teotim I, scriitoru cunoscut și martiru alu bisericeii; iară în timpul lui Leon, Teotim II. Bretanion strălucia prin zelul său pentru credința ortodoxă și prin curajul ce a avut de a se împotrivi îndemnilor împăratului Valens, care, venind în acest oraș, îndemnase pe episcopu și pe poporu să trecă la arianism. Episcopul opunându-se fu exilat. Unu altu episcopu Philiu fu aruncat în mare după ce suferise groznică torturî.

Prin săpăturile întreprinse cu ocaziunea construirei drumului de feru Cernavoda-Constanța s'a dat peste fundațiunile unei bisericeii, cari, judecând după întinderea lor, aru pute fi fundațiunile bisericeii episcopale, care a înflorit aci până la finele secolului alu VI-lea. La câte-va sute de pași de aceste temelii, și după unu restimp de 13 veacuri, astăzi se pune temelii unui nou locașu Dumnezeesc pentru același Dumneșu A-Tot-Paternic, pentru aceeași credință și cu aceleași sentimente pioșe. Si pe când credința a rămas statornică, pe când ideia creștinismului a străbătut veacurile, cutreerându lumea de la unu unghi până la altul, câte prefaceri nu au încercat omenirea! Câte state nu s'au spulberat! câte nu s'au înghițit unele după altele! Chiar aci pe acestu promontoriu pe care valurile albăstrui ale Euxinului Pont ilu frământă și macină continuu de atâta timp, câte restanări nu s'au săvârșit! câte curente culturale nu au intrat în faptă și nu s'au amestecat și dispărut, luate în vâltoare de altele mai puternice! Si după trei spre-zece veacuri de rătăcire și de învâlmășelă ne găsim érași înaintea aceleași idei vecinice ca totu ce este adevêru. Si azi punem temelii unui nou templu pentru același Dumneșu.

În această luptă pentru credința creștină, poporul român cu frumoșă pagină și a înscris în cartea neamurilor! Când uraganul teribil, desprins din Asia, se aruncă grôsnic asupra Europei și spulberă unul după unu micile State creștine din peninsula balcanică, după ce resturnase colosul bizantic, putrigai alu popórelor, unde găsesce elu pe Români? Ii găsesce stăpâni pe amêndu malurile Dunărei; și se isbesce de brațulu celu vênjos alu unui Mircea-celu-bêtrên, Domn până la mare și stăpânitor alu Dobrogei.

Semi-luna creșce apoi ca unu gigante, amenințând să înghiță jumătate Europa. Cine în contra ei

*) Românesce: S a b a r i a.

însă se luptă mai cu statornicie, mai cu bărbăție și mai cu jertfire de sine decât micul popor român, a căruia tărie nu și-o află de cât în credința ferbinte în Dumnezeu și în speranța ajutorului său. De aceea pe câmpii bătăliilor, înainte de a da peptu dușmanului, ca și după bătălie, Românul se ruga celui care dă biruințele și umilește popoarele. De aceea biserica română nu a fost nici odată și nici poate să fie despărțită de națiune. Cu densa legătura este eternă și de propășirea uneia se ține propășirea celei-alalte.

Iacă de ce, Prea Sântă și onorabil cetățeni, guvernul român înalță ați o catedrală, fică a bisericei române ortodoxe, în clasicul oraș Constanța, menită ca se fie postulul înaintat al culturii române în orientu.

După cinci secole, România intră în stăpânirea hotarelor trase de sabia lui Mircea-cel-Mare, grație Marelui căpitan, care în fruntea vitezei sale armate a făcut ca astăzi pe malurile mării Negre să răsune limba română și să se înalțe crucea bisericeii române. Trăescă M. S. Regele Carol I! Trăescă M. S. Regina Elisabeta! Trăescă România!

Unu refrenu

la o conferință preoțescă-învățătorească.

Utilitatea conferințelor preoțesci și învățătorești, este atât de evidentă, încât numai pedeci serioase ar putea să scuse absentarea preoților și învățătorilor dela asemenea conferințe.

Sunt însă ocaziuni, când cei chemați nu pot avea pedeci serioase și totuși absentează dela conferințe. Față cu asemenea aparință ne întrebăm: de unde aceea, că conferințele nu sunt din destul cercetate? Răspunsul este că *conferințele nu au destulă putere atrăgătoare.*

Se judecăm numai după dreptate. În conferințele noastre afară de două trei persoane, alții nu discută cauza pusă pe tapet, iar alții vorbesc fără pătrundere de cauză, măcar că fie care preot și învățătoriu dacă ar avea în vedere scopul celui binefăcătoriu al conferințelor — ar putea aduce aici cu sine o mică părțea jertfă din activitatea minții sale, de unde apoi în schimb ar putea duce cu sine multe esperințe câștigate din hotărârile colegiali.

Ca se avem mai mult interesu pentru conferințe și ca acelea se aibă mai mare efectu în viitoriu — ar fi consultu: ca conferințele pre lângă alte îndrumări mai înalte se staverescă înainte și ele unele programe cu obiectele pertractându. Pre lângă acesta să se enuncie ore-care obligământu față de fiecare membru din conferință, p. e. ca preoții și învățătorii să facă arătări despre scădemintele observate prin comunele lor. Eă tare credu, că prin unele ca aceste s'ar sterna mai multă interesare față de conferințe.

Dar neavând intențiunea a mă ocupa astă dată cu această cestiune, voi espune pe scurtu rezultatul conferinței preoților și învățătorilor din tractul Chișineului ținută la 27 Oct. a. c. în Chitighaz, la care a participat 18 preoți și pre atăta învățătorii.

Nainte de tôte trebue se permitu, că la conferința acesta ne au onorat cu presința sa bine meritatul adm. pșescu al Aradului părinte Moise Bocșan, carele pre lângă multele afaceri ce le are în tractul Aradului și în parochia sa, nu au pregătat a veni și aici de a încurge cu sfatul său în resolvirea afacerilor conferinței.

După ce părinte protopopu P. Chirilescu prin o cuvântare acomodată împrejurării au deschis ședința, conferința s'a ocupat de cele 7 puncte espuse în cerculariul consistorialu dto 31 Iul. a. c. Nr. 1467

Cu privire la punctu 1, de locu s'au încinsu o discuțiune pentru bibliotecile școlari, care sfârși prin aceea: ca Ven. Consistoriu se recerce pe viitoriu comitetele parochiali de a vota ore-caru sune din bugetele comunităților bisericesci pentru înființarea bibliotecilor școlare și apoi se recomende cărțile demne de procuratu.

Cu privire la punctu 2 de a se înființa bibliotecii protopresbiterale, conferința a aflatu de bine a facerea acesta a o conceda spre resolvire comitetului și sinodului protopopescu.

La punctu 3 din resoluțiunea consistorială — unde e vorbă despre birul preoțesc — conferința susține ca preoțimea se pășască dupa bunăchizuiala sa, aplicând în cât se pôte celea recomandate în cercularu.

La punctu 4 în meritul participării preoților și învățătorilor la nunți, comândari etc., conferința au enunțat unanim a se lăsa acesta în libera voia a preoților și învățătorilor după usul de până aci.

Referitoriul la punct. 5. 6 și 7 conferința ad. 5. accentuează necesitatea că Ven. Consistoriu se recomande sinodului eparchialu mai de aprupe sistemizarea unei catedre pentru industria de casă la institutul teologic; ad 6 Ven. consistoriu se îngrijescă de tipărirea cărților rituale cu litere române. Pre lângă acesta înființarea corurilor și în câtu în unele locuri acelea nu s'ar putea înființa de o cam dată, celea înființate se facă excursiuni întru ajungerea scopului espusu în acestu punctu.

Er ad punct. 7 pentruca să se pastreze datele și portul naționalu, conferința află ca celu mai potrivit mijlocu înființarea școlilor de fete precum și mijlocul propusu de inv. Fl. Ciora: combaterea streinismului prin poesia națională. Și în sfârșitu la acelu pasagiu din punct. 7 unde e vorbă de îmbrățișarea industriei de casă, conferința opinază: ca comitetele parochiali se ofere unele ajutore anuali pentru tinerii, cari s'ar perfecționa în măestrii.

Terminându-se aceste Venerab. Părinte Moise Bocșan, au mai făcutu apoi o propunere salutară de a se alege o comisiune pentru elaborarea unui Regulamentu în cauzele disciplinari, carea însă din cauza timpului înaintat și din motivu că propunerea acesta cere o discuțiune mai serioasă, s'a amēnat pe alta convenire.

Din considerare, că unora dintre preoți se facu unele imputări pentru portul ce i-lu au și unii dintre preoți nu respectă de felu portul preoțesc: conferința opinază ca Ven. consistoriu eparchialu se stăruie pentru manșinerea uniformei preoților. Astfeliu se săvirși acesta conferință, depărtându-se apoi fiecare la ale sale.

I. I. Ardeleanu.

D i v e r s e.

* Oferte pentru seminariul înființându a mai intrat: dela comuna Apateulu magiar 11 fl. 10 cr. dela comuna Nereu Dugoselo 229 fl. și anume Dlu Ioan Oprēnu not. 20 fl. Stefan Oprēnu preot 20 fl. Nicolae Sîrbu eco. 3 fl. Meleșiu Minișan 4 fl. din naturale încurși 32 fl. dela Sânta biserică de nou 150 fl. dela comuna Iezvinu prin Dl preot Nicolae Dara-

banțu 50 fl. 72 cr. clerical abs. Vasiliu Stoian a colectat 490 fl. 20 cr. și anume din comuna Alioș Vasilie Zamfroviciu, Toma Micșă, Veniamin Martini câte 5 fl. Iuliana Martini 3 fl. Emilia Martini, Toma Muntén, Ioan Chitan, Nicolae Vlad câte 2 fl. Vasiliu Voda, Nicolae Gavrița, Mihailu Găicin câte 1 fl. dela comuna S. Nicolau-mic: Dlu Nicolau Bogdan și socia sa 20 fl. Miladin Iovin, Ioan Miatoviciu câte 5 fl. Emilia Codrén 3 fl. Damaschin Strain și Vasiliu Adamoviciu câte 2 fl. Luca Cheveresan, Aron Seculin, Kirak Ferencz, Aron Iovin, Teodor Stan, Mila Iovin, Mila Arsin, Sfeia Oprin, Lazar Blagi, Dragoi Iovi, Mitru Militar, Nicolau Stoin, Mihailu Ardelén, N. Adam, N. N. Todosiu Florin, Stefan Florac câte 1 fl. Ana Stan 1 fl. 50 cr. din comuna Fiscut dela Dl preot Hamsea 10 fl. Georgiu Miculescu, Vasiliu Velim câte 2 fl. Marcu Niscu, Petru Efti, Nicolau Iancu, Georgiu Zarie câte 1 fl. din comuna Fibișu dela comuna bisericăscă 100 fl. Demetriu Miut, Petru Dabiciu, Eatiu Vuia, Nicolau Loga câte 5 fl. Ieszszky Ignacz 2 fl. Bukovinszky Janos, Vasiliu Stancu, Szilvassy Gyorgy, Krecsmary Pal și Vasiliu Sumar câte 1 fl. din comuna Fireghaz dela Dlu preot Ioan Groza 10 fl. Rosalia Bozgan 4 fl. Georgiu Stoian, Dimitrie Dimitrescu câte 5 fl. Ilie Isacoviciu, N. Kunz, N. Jakoblovits, Georgiu Gavrița, Georgiu Tulescu, Dimitrie Damian câte 2 fl. Paulina Isacoviciu Nicolau Tulescu Laazr Dragoiu, Basiliu Dragan, Stefan Gligoru, Petru Dimitroviciu, Aureliu Cacinca, Kandlik Jozsef, Teodor Vuia, Ioan Butenu câte 1 fl. Comuna bisericăscă Buzad 30 fl. Andreiu Popoviciu preot 6 fl. Ioanu Frențu docinte 5 fl. comuna bisericăscă Chesintu 100 fl. Nicolau Stoianoviciu 10 fl. Petru Dimitrescu și Vasiliu Stoian er câte 10 fl. Nicolau Luchiu 5 fl. Nicolau Todorescu, Mitru Negu, Milchi Gerasie, Iova David, Vasiliu Luchi câte 1 fl. Georgiu Dubișu 2 fl. 50 cr. și Vojtek Alajos 1 fl. 50 cr. er ceialalti dela mai multii locuitori parte naturalie parte bani. Din comuna Ternova s'a colectat prin Dlu preotu Georgiu Micula 20 fl. 60 cr. și anume: Georgiu Micula și Nedelca câte 5 fl. Petru Rișu, jun Georgiu Pribac, Ambrosiu Rațu, N. Karoly, Bartha Ferencz, Ignatiu Petrușu câte 1 fl. er ceialalti dela mai multii credincioși. Dela Dlu Teodor Ceontea profesor preparand. 17 fl. 60 cr. ofertele incurse cu ocaziunea conferinței sale literarie. Dela comuna Roșia s'a colectat prin părintele Petru Cinhandu 58 fl. 70 cr. Prin clericu Georgiu Popoviciu, Terențu Bota și Nicolau Popa s'a colectat de 76 fl. 10 cr. Din comuna Siciău prin colectantele clericu ab. Gregoriu Mladin a incursu 167 fl. și anume diu Siciău dela Dlu Ioan Codrén preot 50 fl. Cultulu gr. or. 30 fl. Zeldeșanu not. Zeldeșen preot, Mitru Codreanu, Flóca Codrén, Elisaveta Polišu nasc. Codrén câte 5 fl. Emanuel Russu 4 fl. Georgiu Șerban 3 fl. 50 cr. Nica Codrén, Nicolau Codrén, Grigoriu Mladin câte 3 fl. Alesu Popa iuve Dimitrie Mornaila. Dimitrie Thie Codrén, Avacum Codrén, Petru Moga, Georgiu Murgu, Ventila Costea, Tomeșu Craciun câte 2 fl. (Va urma).

* O nouă societate clericală. Afiam în „Ortodoxulu“ că preoții din Bucuresci vor înființa în curând o societate literară cu scopulu ca, adunându-se regulat în zilele hotărâte să desbată diferite cestiuni religioase, să țină discursuri și predicii și cu unu cuvânt să și comunice ideile. Felicităm pe preoții capitalei pentru această frumoasă inițiativă și le urăm deplinu succesu, dorind ca asemenea societăți preoțesci să se formeze cât mai multe prin toate orașele din România.

Este în adevăr un semn forte îmbucurătoriu, că preoții au începutu însuși a simți trebuința neapărată pentru dezvoltarea lor în telectuală și morală, care este singura bază solidă pentru îmbunătățirea pozițiunii lor materiale.

* Din astronomie. Astăzi se scie, că nenumăratele stele, ce se vedu pe așa numitul ceriu, precum și cele ce nu se vedu, sunt totu atâtea pământuri, ca și alu nostru, diferindu în condițiuni de mărime sau cantitate și de alte particularități, dar fără să existe între ele o diferență fundamentală, absolută. Cu privire la una dintre aceste lumi ceresci, iată ce scrie „Figaro“ dela 17 curentu: „Mare mișcare printre astronomi. O insulă a lui Marte a dispărutu. Celu puțină acesta e scirea ce afiamu cetindu primele foi din „Terres du ciel“ de Flammarion, publicate acum intr'o edițiune cu totul refondată. Astronomii au făcutu astfelu de progresuri în studiulu acestei planete vecine, în cât astăzi ei cunoscū principalele amănunte geografice, mările, malurile și au desinatū chiar gurile fluvielorū principale. Se scie ore, de exemplu că poliū lui Marte sunt mai bine cunoscūți de cât ai pământului? Cu toate astea nimicū mai adevăratū. Se observă zăpada ce se grămădește iarna și se topește vėra și chiar s'a recunoscutū, că polulū geograficū remăne cu totul liberū de ghėtă în fie ce vėră. Insula, ce formeză în acestū momentū obiectulu discuțiunii savanților, pare a se ridica în mijloculū apelorū, ca unu piscu solitarū, adese ori albitū de zăpeți și înconjuratū de nori, ce se condensă acolo ca pe Alpi. Acesta e insula lui Marte, mai ridicată fără îndoială, dar fără să ajungă, ca Alpi și Pirinii, până în regiunea zăpeților eterne. D. Flammarion crede, că dispărițiunea ei actuală vine numai din împrejurarea, că zăpețile ce o încoroneză s'au topitū și în adevărū elū citeză mai multe exemple de dispărițiuni aparente analoge.

* Unu românū în academia orientală din Viena. D. Juniu Silviu Pușcariu, flulū celū mai tinerū alū d-lui Ioan cav. de Pușcariu, jude la tribunalulū supremū din Pesta, după ce a susținutū cu succesū eminentū esamenulū de primire — alū 2-lea între 36 concurenți, dintre care numai 3 au reușitū — este primitū ca elevū în academia orientală din Viena. La reușirea cea bună multū l'au ajutatū cunoscința perfectă a limbelorū: romănu, francesă, maghiară și germană. Ne bucurămū și urămū talentulu june bune speranțe, cu atâtū mai multū, cu cât necunoscând pe altū dintre romăni care să fi fostū primitū în academia orientală, ni se pare că d. Iuniu Pușcariu este celū dintăiū romănu care și-a alesū cariera diplomației și care s'a bucuratū de acestū favorū.

* Sēlbaticū din Laplata. Se scrie din Buenos Ayres „Curierulu Statelorū Unite.“ D. Hunter Davidsrn, care are să întreprindă din nou o explorațiune pe țermurii riuului I-Guazu, în Panama de Sus, istorisese că, în călătoria ce a făcutū, a constatatū, nu departe de isvorulu riuului I Guazu, esistența unu trib de Indieni cu totul sēlbaticū, cari n'au pentru a dice astfelū, ca ceva omenescū de cât numai figura, și cari trăescū întocmai ca dobitocele. Cu toate sfortările lorū, Jesuiții n'au pututū să-i civilizeze nici să le îndulecșă moravurile. Acesti Indieni se urcă pe palmiri cu aceeași ușurință ca și mămuțele și este forte greu de a putea să fie prinși vii. Soldații braziliani isbutiseră, în cursulū unei espedițiunii,

a prinde două din aceste specimene de omenii în stare primitivă, dar nu putură să-î țină multă timp; unul din captivi era o femeie, care refuza orice hrană și se lăsa să móră de fómé; celaltă ună ténérú cárúia i se frânsese în lupta ce avu-se, scápă câtva timpú în urmă, cu tótă supravegherea activă la care era supúsú.

* **Concertú** înprevnatú cu dans, a aranjatú reuniunea de lectură română din Timișóra pentru scopuri culturale în 10 Noemvre st. n. 1882 în sala dela beréria (Fabrikshof) după urmátórea programă: Câteva cuvinte de deschidere rostite prin președintele reuniuniunei. 1. „Móra dintre stânci,“ [Die Felsenmühle], uvertură de C. G. Reissiger, pentru piano cu 4 mâni, executată de dómna Oprișú și domnișóra Jurma. 2. Aria din Opera „unú ballo in maschera,“ cântată de Dlú N. Popoviciú. 3. Sonata. Op. 9 de Alesandru de Mocsonyi, Andante, Scherzo, executată pe piano și violină de Dnií C. Gászner și M. J. Novácek. 4. a) „Nu esci iubit,“ de J. Vasilescu, b) „Dorul“ de Chiricescu c) „Változatok“ de Andrei Kovács, cântate de Dna Miskovits Ferenczy, 5. „Luntrașulú“ de Schiepek. cor de dame și bărbați. 1. „Marche solennelle“ pentru piano și harmonium, de E. Ketterer, executată de Dna Páldi și Dlú Kárrász. 2. Aria din opera „il barbiere di „Seviglia“ de Rossini, cântate de Dna Miskovits Ferenczy. 3. „Ilustrațiune română“ după teme naționale compusă pentru ocaziunea acésta de C. R. Kárrász, executată pe piano de Dna Oprișú. 4. a) „Codru verde“ b) „Sequidilla“ de G. Dima, c) „Dor de resbunare“ de G. Cavadia, cântată de Dlú N. Popoviciú. 5. „B-dur Trio“ pentru piano, violină și celo, de A. Rubinstein, executat de dnií C. Gászner, M. J. Novácek și E. Gerger. 6. „Sinaia“ horă de Ventura și Porumbescu, corú de dame și bărbați. Concertulú a succesú preste asteptare, precum scrie „Luminătorulú“. Onorabilul publicú românescú din provincie s'a adunatú de astă-dată, ca arare-orí, din cea mai considerabilă îndepártare, formând astfelú o alésá societate románescá. Ni se notificá urmátóarele familii: Dna Rádulescu cu coconița Elena; D. C. Bradicean și dna, din Lugoșú; părintele protop. alú Jebeliului, cu fíca; părint. prot. al Ciacovei P. Miulescu cu dna; Gaița din Ghilad; Bugariú din Cebza, Demetroviciú din Utvinú, s. a. s. a. Costumulú naționalú de dame a fost bine reprezentatú; concertanții aú stors aplause nenumerate, eroii dílei fiind dlú N. Popoviciú de la Caransebeșú, Dna Oprișú și corulú societății din Timișóra. Călușerii aú aventatú la meritata sa culme nimbulú naționalú alú petrecerii prin eroicele jocuri „Călușeriuiú“ și „bătuta.“ Cercetată a fost petrecerea până la ínbulđalá; durata ei a încetat la răsáritulú sórelui.

CONCURSE.

Pentru deplinirea postului învătătorescú din comuna *Iarcoșú*, protopresviteratulú Butenilorú prin acésta se deschide concursú cu terminú de alegere pe 13 Noemv. a. c.

Emolumintele sunt: 63 fl. dela comună, 50 fl. v. a. ca ajutoriú dela V. Consistoriú, decá învătătorulú va fi cu calificáțiunea recerutá, 4, cubule de gráu și 4 cucuruzú, 3 jugere de páméntú; lemne câte vorú fi de lipsă și quartirú liberú.

Recurenții vor subșterne recursele lorú instruate cu documintele necesarii la subsemnatulú adm. protop. în Buteni până la 10 Noem. Iară pâna

atunci să se prezenteze în vre-o Duminecă séú serd bătóre la sánta biserică în Iarcoșú.

Buteni 14 Octom. 1883.

Mihaiú Sturza m. p.
adm. protop.

În urma hirotonirei de preot, a clericului absolut și învătătorii George Burn, devine cu 1-a Ianuarie 1884 postul de al II-a învătătorú la școlá confesională greco orientálă română din comuna bisericéscá Caransebeșú vacantú. Pentru întregirea acestui post de învătătorii se escrie concursú cu *termin de 30 díle* scotit dela prima publicare.

Dotáțiunea anuală a postului învătătorescú susnumit este 300 fl., dícu trei sute fiorini în bani valutá austriacá. Afară de aceea se mai bucará învătătorul de venitul jumetate, dela funcțiunile înmorméntárilorú cum și dela alte venite care aú fost și până aci usate. Quartier învătătorescú nu esistá, și de aceea, va avé învătătorulú ase îngriji singur pentru acela.

Recurenții pentru dobândirea postului acesta sunt poftiți a subșterne suplica lorú cu documintele care le prescrie § 13 și 122 punctú 7-11 a *statutului organicú* la presiulú comitetului parochialú gr. or. románú în Caransebeșú în terminulú susú defíptú.

Recursele íntrate după espirarea acestui terminu se vor lua în considerare.

Caransebeșú în 19 Octomvrie 1883 st. v.

Ioanú Popoviciú, m. p.
președinte.

Ioanú Popoviciú, m. p.
not. comitetului.

În conșelegere cu mine: **Ferdinand Mústia** preotú și inspec. școlariú subst.

Conform ordinațiunei Ven. Consistoriú diecesanú alú Caransebeșului din 7. Septemvre a. c. Nr. 510 S. se escrie concursú pentru ocuparea postului de învătătorii la școlá rom. gr. or. din *Jurgiova*, protopresbiteratulú Oraviței, cu terminulú de concurare până inclusivá 13. Noemvre a. c. st. v.

Emolumintele împreunate cu acest post sunt a) salariulú 300 fl. v. a. b) pentru scripturistica 4 fl. c) pentru confernțe 6 fl. d) quartirú liberú în edificulú școléi e) foliosirea grádiei intravilane de 800 □

Doritoriú de a ocupa acest post învătătorescú sunt poftiți a produce urmátóarele documinte: 1) Estrasú de botezú cum că sunt románi gr. or. 2) Testimoniú cum că aú absolvatú pedagogia într'unú institutú din Metropolia nóstrá 3) Cum că aú cunoscínță de limba magiará și germáná încát se pótá satisface în școlá și trebuințelorú poporului; 4) dorința comitetului parochialú este ca competenții se fie pedagogi tineri respective învătătorii, cari n'aú etatea peste 30 ani.

Recursele astfelú instruate, adresate comitetului parochialú, aú a se trimite P. On. Domnú protopresb. și inspectorú școlarú districtual Andreiú Ghidíu în Oravița-montană.

Comitetulú parochialú.

n conșelegere cu protopresbiterulú tract. ca inspect. scol. district.

NB. Comuna bisericéscá Jurgiova este îndátóratá a se îngriji pentru încáldirea școléi de învătáméntú și a quartirului învătătorescú. Ce privește condițiunea din punctulú 4) nu va eschide calificáțiunea corespundétóre și doveditá a concurențilorú cu etatea preste 30 de ani.

Andreiú Ghidíu m. p.
protop. și insp. școl.